

Norges forskningsråds styre

Dato Torsdag 28. oktober 2021, kl. 10:00 – 16:45

Sted Forskningsrådets møtesenter, Hassel 2

Til stede:

Hilde Tonne - leder
Kenneth Ruud – nestleder
Jan Magnus Aronsen
Mette Halskov Hansen
Kirsti Hjemdahl
Tomas Kåberger
Eimund Nygaard (deltok på sakene S 69/21 – S 74/21)
Lars Harry Vorland
Eli Aamot
Christine Daae Olseng
Eirin Isaksen Winsnes, ansattes vararepresentant

Forfall:

Pinar Heggernes
Karianne Melleby
Lena Cappelen Endresen

Til stede fra Forskningsrådet:

Mari Sundli Tveit, administrerende direktør
Anne Kjersti Fahlvik, områdedirektør Næringsutvikling og nyskaping
Fridtjof Unander, områdedirektør Bærekraft og grønt skifte
Kristin Danielsen, områdedirektør Internasjonalisering og forskningssystemet
Yves Boulmer, områdedirektør Analyse og porteføljestyling
Cathrine Torp, områdedirektør Kommunikasjon og brukeropplevelse
Randi Søgner, stabsdirektør
Tobias Ellingsen, referent

Sak S 67, avdelingsdirektør Frode Georgsen

Sak S 68, Elisabeth Westphal

Sak S 69, avdelingsdirektør Johan Skivik Aubell, Stig Slipersæter

Sak 70, Stig Slipersæter

Sak 71, avdelingsdirektør Frode Georgsen, Svein Olav Nås, Stig Slipersæter,

Liv Langfeldt, NIFU, senterleder ved R-Quest,

Magnus Gulbrandsen, UiO, senterleder ved OSIRIS,

Taran Thune, UiO, senterleder ved INTRANSIT

Sak S 63/21 Godkjenning av saklisten

Vedtak: *Saklisten godkjennes.*

Sak S 64/21 Godkjent referat fra styremøte 5/21, 07.09

Vedtak: *Referatet godkjennes.*

Sak S 65/21 Spørsmål om habilitet**Sak S 66/21 Orienteringer fra administrasjonen****1. Muntlige orienteringer fra administrasjonen**

Mari Sundli Tveit orienterte.

- Forskningsrådet har utsatt tildeling av Fellesløftet for store, tverrfaglige prosjekter i påvente av endelig budsjett for 2022.
- Det har vært omfattende medieoppmerksomhet i perioden. En analyse av medieomtalen av Forskningsrådet knyttet til de fem strategiske områdene i strategien viser at Grønt skifte får mye omtale, mye fordi budskap fra innspill til LTP brukes aktivt i både media, møter og innlegg samt omtale av tildelinger gjennom Grønn plattform. Samhørighet og globalisering har hatt mer oppmerksomhet den siste perioden siden "Fred og konflikt" var hovedtema for Forskningsdagene.
- I tillegg til en skriftlig orientering fikk styret presentert hovedtrekkene i Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett for forskning generelt og Forskningsrådet spesielt. Forslaget innebærer en realnedgang på om lag 48 mill. kroner i Forskningsrådets budsjett for 2022. Statsbudsjettet har også i 2022 tiltak knyttet til bruk av Forskningsrådets avsetninger fra tidligere års inntekter. Våren 2021 ba Kunnskapsdepartementet om et revidert omprioriteringsforslag i nullvekst for 2022 fra Forskningsrådet som ble styrebehandlet i sak S 34/21 og som Forskningsrådet har hatt dialog med KD om. I forslag til statsbudsjett finansieres opptrappingsplanene til teknologiløftet, omstilling og høyere utdanning i langtidsplanen gjennom nye omdisponeringer av 437 mill. kroner av midler som allerede er bevilget til Forskningsrådet.

2. Skriftlige orienteringer fra administrasjonen

- Statsbudsjett 2022
- Tertialrapport 2. tertial 2022
- NordForsk
- Seminarrekke: COVID-19 Research in the wake of pandemic
- Rekordstor tilskning fra næringslivet i 2021 (innovasjonsprosjekter, IPN)
- Samarbeidet med Innovasjon Norge – muligheter og utfordringer
- Lisensutvalgsarbeidet vi har gjennomført på oppdrag fra KD
- Svalbard Science Conference 2021 (SSC2021)

Vedtak: *Orienteringene tas til etterretning.*

Sak S 67/21 Plan for å analysere og dokumentere effekter av Forskningsrådets strategiske innsats

Mari Sundli Tveit innledet med å framheve viktigheten av å ha en god plan for å dokumentere effekter av Forskningsrådets innsats. Det er viktig for samfunnet og departementene at Forskningsrådet viser fram forskningen vi investerer i og effektene den gir. Planen er ambisiøs og krever styrket innsats og kompetanse. Frode Georgsen presenterte saken og la vekt på at det kreves systematisk arbeid med et mangfold av metoder langs flere spor for bedre å kunne dokumentere effekter og måloppnåelse. Arbeidet innebærer nye data-, metode- og kompetansebehov.

Styret diskuterte ulike deler av planen og arbeidet med å dokumentere effekter. Styret ga full tilslutning til den planlagte innsatsen for å videreutvikle Forskningsrådets arbeid og skape et grunnlag for en bredere dialog om effekt av forskning i samfunnet. Det bidrar til å bygge legitimitet til offentlig finansiering av forskning. Arbeidet skal også bidra til kvalitativ læring i organisasjonen. Det er viktig at det er transparens og åpenhet i arbeidet, og at Forskningsrådet deler data og analyser åpent. Arbeidet må bidra både til å fremheve gode enkelt eksempler, få frem gode eksempler på samfunnsnytte og til systematiske analyser. Dette arbeidet vil kreve kompetanse og ressurser og må prioriteres i Forskningsrådet.

Vedtak: *Styret tar gjennomgangen av planen for å dokumentere og analysere effekter av Forskningsrådets strategiske innsats til orientering.*

Sak S 68/21 Oppnevning av porteføljestyre for samisk

Mari Sundli Tveit innledet og henviste til styrets vedtak på møte den 29.10.20 om at Program for samisk forskning III skulle bli et 16. porteføljestyre (Porteføljestyre for samisk) fra og med 1.1.2022. Den nåværende styringsgruppen for samisk er et interimsstyre som sitter ut 2021. Det skal derfor oppnevnes medlemmer til det nye porteføljestyret for 4-årsperioden 2022 til 2025. Hun orienterte kort om prosessen med å utforme et forslag til sammensetningen av porteføljestyret. Det er vært en åpen høringsrunde for innspill til kandidater og det er gjennomført et konsultasjonsmøte med Sametinget. Sametinget hadde ingen innvendinger til Forskningsrådets forslag, og var meget godt fornøyd med forslaget til sammensetning og konsultasjonsprosess. Forslaget til sammensetning hadde også blitt godkjent på politisk nivå i Sametinget. Elisabeth Westphal orienterte kort om hvilke parametere som er lagt til grunn for forslaget til sammensetning av porteføljestyret. På grunn av porteføljens bredde er det viktig at porteføljestyrets medlemmer innehar kompetanse som strekker seg over flere fagområder. For å sikre kontinuitet i arbeidet er det foreslått medlemmer som tidligere har sittet i programstyret for samisk.

Styret støttet forslaget til sammensetning av porteføljestyret og fremhevet at prosessen fremsto som ryddig og god. Styret påpekte at porteføljen også omfatter naturvitenskapelig forskning og at porteføljestyret kunne hatt flere med bakgrunn fra naturvitenskap og næringsliv. Styret ba administrasjonen å inkludere dette perspektivet i det videre arbeidet.

Vedtak: *Styret vedtar forslag til sammensetning av nytt porteføljestyre for samisk for perioden 1.1.2022 - 30.12.25. Styret godkjenner også kandidatene på reservelisten for å eventuelt innhente alternative kandidater.*

Sak S 69/21 Langtidsbudsjett 2022-2024

Mari Sundli Tveit innledet med at langtidsbudsjettet bygger på investeringsplanene utarbeidet av porteføljestyrene, likviditetsutviklingen i den løpende porteføljen og Solberg-regjeringens forslag til statsbudsjett. Det er usikkerhet i budsjettutviklingen framover og vi ser et endret og mer krevende risikobilde knyttet til langtidsbudsjettet. Dette gir behov for en strammere likviditetsstyring framover.

Yves Boulmer presenterte det samlede langtidsbudsjett for perioden 2022-2024, med hovedvekt på likviditetsutvikling i perioden. Det forventes betydelig reduksjon i overføringene per 2021 i tråd med tidligere estimer. I arbeidet med langtidsbudsjettet har vi skiftet fokus fra budsjettering til likviditetsstyring. Langtidsbudsjettet viser et likviditetsbehov innen 2024 på i størrelsesorden 1,5-2 mrd. kroner som krever korrigerende tiltak. Det er behov for å vurdere en kombinasjon av målrettede prosesser for å sikre nødvendig inntektsnivå, reduksjon i utlysningsnivå og mulige utsettelse i utlysninger.

Styret takket for en god presentasjon og en bra oppstilling av langtidsbudsjettet i saksfremlegget. Styret stilte oppklarende spørsmål til fremtidige forpliktelser og konsekvenser for langtidsbudsjettet. Forutsetningene som ligger til grunn for langtidsbudsjettet og deres påvirkning ble kommentert og diskutert. Styret diskuterte begrensningene som ligger i årlige budsjetter og at likviditeten må styres per departement. Større fleksibilitet i likviditetsstyringen vil kunne gi nødvendig forutsigbarhet i finansieringen av norsk forskning.

Vedtak: *Styret godkjenner det samlede langtidsbudsjettet med den fremlagte risikoprofilen.*

Styret påpeker at det må gis mulighet for større fleksibilitet i likviditetsstyringen på tvers av departementer samt større langsiktighet enn det årlige budsjetter gir. Dette vil gi nødvendig forutsigbarhet i finansieringen av norsk forskning.

Styret ber administrasjonen vurdere korrigerende tiltak med sikte på å styre likviditeten iht. økonomiregelverket:

- *Målrettet prosess for å sikre adekvat finansiering av STIM EU ordningen.*
- *Bruk av optimaliseringsmidlene fra 2023 til å dekke ordinære tildelinger.*
- *Justering i tildelingsnivået med inntil -20% fom. 2022 på relevante ordninger med finansiering fra departementene KD, NFD, HOD og KMD.*
- *Utsette oppstart av nye SFF'er og utsette utlysning av midler til forskningsinfrastruktur.*

Sak S 70/21 Godkjenning av investeringsplanene

Mari Sundli Tveit fremhevet at saken omhandler primært styrets godkjenning av investeringsplanene. Porteføljestyrenes ansvar er å se til at den enkelte investeringsplan er i tråd med porteføljeplanen. Det legges opp til at styret gjør en overordnet vurdering av hvorvidt investeringsplanene samlet gir et godt uttrykk for hovedmål- og hovedprioriteringer i strategien gjennom porteføljeplanene. Saken ga også informasjon om bruk av søknadstyper innenfor de ulike planene.

Styret mente at observasjonene i gjennomgangen av investeringsplanene er viktig for videre oppfølging av porteføljeplanene og strategien. Det er videre sentralt at prioriteringene i

investeringsplanene følges opp på en god måte. Styret påpekte at kommende utlysninger må tilpasses de endelige budsjetttrammene og den langsiktige likviditetsstyringen i Forskningsrådet.

Vedtak: *Styret godkjenner prioriteringene i investeringsplanene slik de er vedtatt av porteføljestyrene.*

Utlysningene må tilpasses de endelige budsjetttrammene og den langsiktige likviditetsstyringen i Forskningsrådet.

Sak S 71/21 Seminar med sentrene for forsknings- og innovasjonspolitik:
"Omstilling – hva vet vi om forskningens bidrag"

Mari Sundli Tveit introduserte seminaret og lederne for de tre forskningssentrene. Satsingen FORINNPOL (Forskning for forsknings- og innovasjonspolitik) ligger i styrets portefølje. Ordningen finansierer tre sentre, hvorav to gjennomgikk en positiv midtveisevaluering høsten 2020. I sin behandling av evalueringen ønsket styret en tettere dialog med sentrene og seminaret følger opp dette. Seminaret skal bidra til styrets arbeid gjennom å formidle og drøfte oppdatert forskningsbasert kunnskap hvordan Forskningsrådet kan bidra til å løse omstillingsutfordringene gjennom sin *investeringsrolle* og sin *rådgivningsrolle*.

Senterlederne presentere kort sentrene og hvilke forskningsspørsmål de jobber med:

- Magnus Gulbrandsen, senterleder ved OSIRIS (Oslo Institute for Research in the Impact of Science)
- Liv Langfeldt, senterleder ved R-Quest (Centre for Research Quality and Policy Impact Studies)
- Taran Thune, senterleder ved INTRANSIT (Innovation Policy for Industrial Transformation, Sustainability and Digitalization)

I første del av seminaret innledet senterlederne om hvordan deres forskning belyser spørsmålet; hvordan bidrar Forskningsrådets egne virkemidler til å løse omstillingsutfordringene? I andre del av seminaret innledet senterlederne om hvordan deres forskning belyser spørsmålet; hvordan bidrar Forskningsrådet som rådgiver til å løse omstillingsutfordringene?

Styret diskuterte ulike sider ved Forskningsrådets investerings- og rådgivningsrolle med senterlederne. Styret takket for gode innledninger, diskusjoner og innspill til Forskningsrådets videre arbeid.

Sak S 72/21 Eventuelt

Ingen saker meldt til eventuelt.

Sak S 73/21 Vedtaksprotokoll godkjennes

Vedtak: *Styret godkjenner vedtaksprotokollen.*

Sak S 74/21 Oppsummering